

YVES CHIRON

ANCHETĂ ASUPRA
APARIȚIILOR FECIOAREI
MARIA

Traducere din limba franceză
de DORINA OPREA

philobia

CUPRINS

Introducere.....	5
1. CE ESTE O APARIȚIE?	11
<i>Viziune sau apariție?</i>	15
<i>Apariție și revelație</i>	17
<i>Structurile aparițiilor</i>	20
<i>Locul</i>	21
<i>Momentul</i>	23
<i>Beneficiarul</i>	23
<i>Semnul prevestitor</i>	26
<i>Numele</i>	26
<i>Dovada autenticității</i>	27
<i>Izvorul</i>	28
<i>Vindecările și pelerinii</i>	29
<i>Criterii de stabilire a autenticității</i>	30
2. FECIOARA MIRACOLELOR.....	35
<i>Care este cea mai veche apariție a Fecioarei Maria?</i>	36
<i>Înființarea sanctuarelor</i>	46
<i>Înființarea și ocrotirea ordinelor religioase</i>	52
<i>Vindecări și protecții miraculoase</i>	57
<i>Fecioara victoriilor</i>	65
3. APARIȚII ÎN AFARA EUROPEI.....	71
<i>America</i>	73
<i>Africa</i>	80
<i>Asia și Oceania</i>	82
4. FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU PROTESTANTISMUL	87
<i>Apariții cu rol de prevenire</i>	90
<i>În Europa de Est</i>	94
<i>În Franța</i>	96
<i>Ludovic al XIII-lea și Fecioara Maria</i>	99
<i>Notre-Dame-de-l'Osier</i>	101
<i>Din Luberon în Bretania</i>	104
5. ÎMPOTRIVA LIPSEI DE CREDINȚĂ	111
<i>Laus, locul unde a fost învins jansenismul</i>	112

<i>Fecioara Maria și Iluminismul</i>	120
<i>Fecioara Maria și Revoluția franceză</i>	122
<i>După calmarea turbulențelor</i>	129
6. DIN PARIS LA BANNEUX (1830-1933)	133
<i>Paris (1830)</i>	134
<i>La Salette (1846)</i>	138
<i>Cerreto (1853)</i>	144
<i>Porzus (1855)</i>	147
<i>Lourdes (1858)</i>	148
<i>Philippsdorf (1866)</i>	155
<i>Pontmain (1871)</i>	158
<i>Saint-Bauzille-de-la-Sylve (1873)</i>	164
<i>Pellevoisin (1876)</i>	169
<i>Gietrzwalde (1877)</i>	179
<i>Knock Mhuire (1879)</i>	181
<i>Fatima (1917)</i>	184
<i>Beauraing (1932-1933)</i>	194
<i>Banneux (1933)</i>	197
7. FECIOARA ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI ȘI A NAZISMULUI	201
<i>Fatima și comunismul</i>	202
<i>L'Île-Bouchard (1947)</i>	205
<i>Expansiunea comunismului</i>	209
<i>Înfruntând nazismul</i>	221
8. FALSE APARIȚII	225
<i>De tip apocaliptic</i>	226
<i>De tip mimetic</i>	232
<i>Iluzii perceptive</i>	239
<i>De tip sectant</i>	245
9. APARIȚII CONTROVERSATE	257
<i>Tilly (1896-1899)</i>	258
<i>Kérizinen (1938-1965)</i>	263
<i>Garabandal (1961-1965)</i>	271
<i>San Damiano (1964-1981)</i>	277
<i>Medjugorje (începând din 1981)</i>	281
10. SECRETE ȘI PEDEPSE	291
<i>Secretele „private”</i>	292
<i>Secrete menite să fie făcute publice</i>	295
<i>Pedepse</i>	301
<i>Fecioara Maria și sfârșitul vremurilor</i>	303
Bibliografie	307

1.

CE ESTE O APARIȚIE?

O definiție generală ar putea fi formulată astfel: „orice manifestare ce poate fi percepută cu ajutorul simțurilor, a unei persoane sau a unei ființe, a cărei prezență, în circumstanțele în care se produce, nu ar putea fi explicată prin cursul obișnuit sau firesc al lucrurilor”¹. Iată și o altă definiție: „Manifestare supranaturală și sensibilă prin care un obiect spiritual sau corporal își face simțită prezența²...”. Apariția ca atare este, așadar, pentru martor și doar pentru el, un fenomen de natură senzorială. Nu este vorba numai despre perceperea foarte intensă a unei prezențe, ci și despre o experiență a simțurilor. Apariția este *văzută* de o persoană – pe parcursul acestui capitol, vom încerca să marcăm diferența dintre apariție și viziune. Dacă vrem să dăm o definiție a fenomenului rețrăit de beneficiarul apariției, aceasta ar putea fi următoarea: perceperea prin văz a unei realități exterioare celui care a asistat la apariție, deși fenomenul este invizibil pentru cei din jur.

Fenomenul, cum e și firesc, nu a scăpat atenției psihologilor și psihiatrilor. Pentru a-l explica în mod natural și rațional au fost elaborate teorii dintre cele mai diverse. Explicația cea mai răspândită susține că aparițiile ar fi niște halucinații. Unul dintre susținătorii acestei teorii, abatele Marc Oraison (medic și psihiatru), vorbește chiar despre un „mecanism halucinatoriu”³. Halucinația este o percepție (vizuală, auditivă, tactilă) aparent exterioară a unor lucruri care, în realitate, nu există decât la nivel psihic. Apariția, dacă o considerăm provenită dintr-un „mecanism halucinatoriu”, este, așadar, după cum susține abatele Oraison, „o percepție fără obiect”, „o expresie a subconștientului”, cel care o vede „proiectând un conținut mai mult sau mai puțin intens ori mai mult sau mai puțin obscur al

¹ J. Forget, „Apparitions”, *Dictionnaire de Théologie Catholique*, Letouzey și Ané, 1937, vol. I, col. 1687.

² Francesco Carpino, „Apparizione”, *Enciclopedia cattolica*, 1948, vol. I, col. 1700.

³ Marc Oraison, „Le point de vue du médecin psychiatre clinicien sur les apparitions”, în *Les Visions mystiques* (număr special al *Nouvelles de l'Institut Catholique de Paris*), februarie 1977, pag. 102.

lumii sale afective". Mediul cultural și religios în care trăiește martorul apariției permite explicarea conținutului religios al „halucinației” sale. O explicație asemănătoare a fost furnizată, în anul 1987, de profesorul Kammerer, în acea vreme președinte al Comitetului Medical Internațional de la Lourdes. Apariția, viziunea sau halucinația se bazează pe același „proces psihofiziologic”, a explicat el. Este vorba despre un „imaginar proiectat și halucinatoriu”⁴. „Concentrarea intensă” pe care o presupune apariția, a adăugat profesorul, „este comparabilă cu meditația practicantului de yoga, cu hipnoza, relaxarea și fascinația estetică sau muzicală”.

Partizanii acestei teorii vor considera, așadar, că în cazurile de apariții în care mai multe persoane o văd simultan pe Maica Domnului, vorbim despre o halucinație colectivă – noțiune pe care anumiți psihiatri și psihologi o resping: atunci când se produce pentru întâia oară, halucinația nu poate fi comună și spontană și nu poate avea aceeași formă, în același moment, pentru persoane diferite. Astfel că Biserica refuză această explicație generală. Ea recunoaște că, în anumite cazuri, presupusele apariții sau viziuni nu sunt altceva decât halucinații (sau iluzii) produse de un creier bolnav sau printr-o influență diabolică (cauză non-naturală). Chiar și cei mai mari mistici, cum ar fi Sfânta Tereza din Avila, au atras atenția asupra posibilității „de a considera viziune un lucru pe care ni-l imaginăm”; o viziune sau apariție veritabilă cufundă sufletul în pace și nu îl tulbură.⁵ Dar nu toate aparițiile pot fi calificate drept halucinații. Dacă s-ar întâmpla acest lucru, toți cei care au fost martorii lor ar trebui considerați bolnavi sau posedăți.

Încă o explicație pozitivistă este furnizată de Freud și de urmașii săi. Pentru Freud practicile religioase sunt ritualizări ale unei nevroze obsesive. Am putea interpreta, așadar, aparițiile ca fiind „o proiecție a psihicului”, fără ca acest lucru să aibă totuși o conotație negativă: mistica și apariția pot permite o „veritabilă terapie prin recurs la acele imagini materne idealizate în copilărie”, explică psihanalistul Bernadette Lorenzo.⁶ O altă interpretare psihanalitică a aparițiilor – considerate întotdeauna ca fiind obsesii religioase – implică intervenția complexului oedipian.⁷ Apariția – se explică în acest caz – permite eliberarea de excesul de energie generat de reprimarea impulsurilor sexuale, reprimare caracteristică mediilor religioase iudeo-creștine. În mediile în care structura familială este de tip

⁴ Th. Kammerer, „Les apparitions et les visions au regard de la psychiatrie et de la psychologie religieuse”, *Bulletin de l'Association Médicale Internationale de Lourdes*, nr. 217-218, aprilie 1987, pag. 21.

⁵ Sfânta Tereza din Avila, *Oeuvres complètes*, Cerf, 1982, vol. 4, pag. 162 („Le château intérieur”, Sixièmes Demeures, cap. X).

⁶ Bernadette Lorenzo, „Dévotion mariale de quelques figures féminines du XIIIe au XVe siècle. Projection de la psyché ou réalité théologique?”, *De Cultu Mariano Saeculi XII-XIV*, vol. IV, pag. 337.

⁷ Michael P. Carroll, „Visions of the Virgin Mary: the effect of family structures on Marian Apparitions”, *Journal for the Scientific Study of Religion*, 1983, 22, pag. 205-221.

matriarhal și în care dorința sexuală față de mamă, conform teoriei oedipiene, este foarte puternică, această obsesie religioasă va îmbrăca în mod firesc forma apariției Maicii Domnului. Aparițiile Mariei, când martorii sunt bărbați, semnifică „un mijloc de a-și sublima dorința sexuală simțită pentru mamele lor”, în vreme ce în cazul femeilor sunt „un mijloc de a se regăsi în figura Mariei și de a-și satisface astfel fantasma oedipiană” (Maria, care a dat naștere unui copil, Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu Tatăl). Această explicație este una nesatisfăcătoare, de vreme ce nu se explică motivul pentru care, printre mediile caracterizate de „reprimarea sexuală iudeo-creștină”, potrivit formulei autorului, doar mediul catolic a avut de-a face cu evoluția fenomenului aparițiilor Fecioarei, și nu, de pildă, mediile protestante.

O altă explicație psihologică a aparițiilor este cea furnizată de C.G. Jung și discipolii săi: aceste manifestări considerate supranaturale sunt rezultatul unei proiecții a subconștientului colectiv. Ele au „un caracter pronunțat general, colectiv sau arhetipal”, notează Aniela Jaffé.⁸ Apariția și viziunea aparțin, ca și fantomele sau visele, unui domeniu identic: cel al subconștientului, populat de imagini mitice și de arhetipuri. Pe tărâmul trăirilor religioase apariția este o călătorie „în obscuritatea subconștientului”, către „un regat mitic”, pe care fiecare dintre noi îl avem înăuntrul ființei, dar pe care puțini îl pot accesa.⁹

Iată și un al patrulea tip de explicare a aparițiilor: martorul nu ar fi decât un medium. Acesta primește energiile emise din alte părți, energii pe care subconștientul său le transformă în imagini religioase. Această teorie a incursiunilor în lumea invizibilă este adoptată de numeroși autori ocultiști, care își regăsesc în prezent un nou suflu în literatura numită „New Age”. Erich von Daniken a fost principalul reprezentant al acestei teze. În cadrul unui studiu istoric destul de amplu, acest autor a formulat o teorie ce ar putea fi rezumată astfel: „Orice individ decent și înzestrat are capacitatea de a provoca aparițiile, dar impulsul inițial este întotdeauna de origine extraterestră. Aparițiile de esență religioasă concretizează aspirațiile sugerate, întreținute de mediul ambiant, ce țin de structura personalității martorului”.¹⁰ Acesta nu ar fi decât „stimulat de impulsurile venite din alte părți; creierul produce imaginile; apariția ca atare nu are nimic supranatural, nu este decât manifestarea unei imagini psihice”. Martorul apariției ar trebui să fie considerat, mai degrabă, un medium, fiindcă este „supus excitației perceptive; creierul său începe să secrete imagini pe care le vede doar el. Aparițiile sunt ori

⁸ Aniela Jaffé, *Apparitions. Fantômes, rêves et mythes*, Mercure de France-Le Mail, 1983, pag. 208.

⁹ *Ibid.*, pag. 208.

¹⁰ Erich von Daniken, *Le Livre des apparitions*, Editions J'ai Lu, 1980 (prima ediție, 1975), pag. 220.

imateriale, ori – dimpotrivă – concrete (materializări ectoplasmice); pentru cel care le vede, însă, și unele și celelalte sunt reale și autentice”.¹¹

În sfârșit, o a cincea explicație, una rațională, este cea potrivit căreia aparițiile Maicii Domnului, la fel ca și minunile atribuite sfinților, nu ar fi decât „rememorări” religioase ale unor evenimente ce ar putea avea explicații naturale. Un fapt natural a fost interpretat ca supranatural de beneficiar și de martori de bună credință; această interpretare ar corespunde contextului religios existent, putând fi îmbogățită și cu elemente ce nu țin de dogmă. Apariția, ca miracol, este, prin urmare, un mit religios. Această explicație este foarte răspândită în rândul istoricilor și al anumitor teologi. Istorisirea în care se vorbește despre o apariție, în special despre una dintre cele mai vechi, aparține domeniului legendelor, este „o fabulație mitică a unui adevăr istoric”.¹² Din acest punct de vedere, mitul nu contravine adevărului istoric, ci este „expresia dramatică a unui simbol, care reunește experiența complexă pe care un individ o are cu privire la adevărurile misterioase și transcendente, și de care se simte cu adevărat atașat”.¹³

Teologia catolică, cu mult înainte de elaborarea acestor teorii reduționiste, definise o doctrină a aparițiilor Fecioarei Maria. Acestea reprezintă „un miracol”, conform uneia dintre definițiile date de J. Forget, și, ca atare, trebuie să fie considerate una dintre modalitățile prin care Dumnezeu intervine în istoria omenirii. Vechiul și Noul Testament conțin numeroase relatări referitoare la apariții: ale lui Dumnezeu (vorbind în acest caz despre teofanie), ale Sfântului Duh, ale îngerilor (angelofanie), ale lui Iisus Hristos după ce a înviat (în fața Mariei Magdalena, a discipolilor din Emaus, în fața apostolilor, și a Sfântului Pavel pe drumul către Damasc). Aparițiile în cauză se prezintă sub forme destul de diverse. Biblia nu menționează și apariții ale Fecioarei Maria. Dar istoria Bisericii relatează despre mii de asemenea cazuri, iar autoritățile ecleziastice au recunoscut, mai mult sau mai puțin oficial, autenticitatea unora dintre ele. Biserica admite, așadar, posibilitatea aparițiilor Fecioarei în același mod în care recunoaște posibilitatea unei vindecări miraculoase sau sursa divină de inspirație a Sfintei Scripturi. Cauza lor este unică: atotputernicia lui Dumnezeu. Teologia aparițiilor pune în lumină, de fapt, teologia miracolului în general: „o cauză cu o putere și o înțelepciune infinită, care, prin ea înșiși sau prin cauze secundare, pe care le guvernează și le animă cu propria energie, poate opera fenomene interioare sau exterioare, necesare unei apariții sau unei viziuni, coordonându-le atât de perfect cu funcționarea obișnuită a forțelor fizice încât ordinea lumii nu este câtuși de puțin tulburată”.¹⁴

¹¹ *Ibid.*, pag. 288-289.

¹² L. Herran, „Historia, mito y leyenda en las aparaciones”, *Estudios marianos*, vol. XXII, 1961, pag. 255.

¹³ *Ibid.*, pag. 251.

¹⁴ J. Didiot, „Apparitions”, în *Dictionnaire apologétique de la foi catholique*, G. Beauchesne, 1913, fasc. 1, col. 284.

Așadar, în teologia catolică, aparițiile Mariei sunt unul dintre mijloacele extraordinare prin care Dumnezeu se manifestă înaintea Bisericii și a oamenilor. El a ales-o pe Fecioara Maria, mama lui Iisus, pentru că aceasta este o ființă privilegiată. Maria fost concepută fără de păcat (dogma Imaculatei Concepții), a dat naștere Fiului lui Dumnezeu rămânând fecioară prin mijlocirea Sfântului Duh și, după moarte, trupul său nu a cunoscut degradarea (dogma Adormirii). Ea apare în istoria Bisericii sub o dublă titulatură: Maică a Domnului, ființă privilegiată, și Mamă a Bisericii, care intervine în istoria acesteia prin intermediul aparițiilor și prin alte mijloace. Ea este o Mediatoare, o intermediară între credincioși și Dumnezeu. Mijlocește în favoarea celor mânați de credință, iar aceștia se pot ruga la ea („Roagă-te pentru noi, cei care ne-am rugat la tine“, spune invocația de pe Medalia Miraculoasă); îi protejează, îi vindecă și, în același timp, poartă solia lui Dumnezeu.

Viziune sau apariție?

Persoanele care beneficiază de aceste apariții sunt denumite în mod obișnuit *martori* – sau *vizionari*, fiindcă *văd*, la propriu, lucruri sau ființe care se sustrag observației celorlalți. Ceea ce văd aceste persoane poartă de obicei numele de *viziune*. De aici și confuzia care poate fi făcută, la citirea anumitor scrieri mistice, între viziune și apariție. Este vorba, însă, de fenomene mistice diferite. Conform Sfântului Augustin (*De Genesi ad litteram*, 1. XII, cap. 6 și următoarele), se disting în mod tradițional trei categorii de viziuni¹⁵:

Viziunea intelectuală: se adresează exclusiv spiritului. „Este vorba despre o lumină vie, creată de Dumnezeu direct în partea spirituală a sufletului, care nu este însoțită de nicio imagine“ (Fratele Michel de la Sainte Trinité). Este vorba despre o cunoaștere comunicată în mod supranatural, o vedenie a inteligenței comunicată fără o imagine sensibilă.

Viziunea imaginativă (ori *imaginară* – termen care poate induce confuzii –, sau mai degrabă *spirituală*): este vorba despre o reprezentare sensibilă, creată de Dumnezeu direct în imaginația persoanei respective. Fără ca ochii, organe de simț, să servească drept intermediar, de cele mai multe ori într-o stare de extaz, martorul vede derulându-se una sau mai multe imagini, forme sau simboluri. Viziunea Sfântului Ioan, în Apocalipsă, sau visele supranaturale aparțin acestei categorii.

Viziunea senzorială sau *corporală*: de această dată este vorba despre un obiect exterior subiectului, perceptibil cu ajutorul simțurilor. Martorul *vede* și aude ceva sau pe cineva, putând, uneori, să și atingă ceea ce vede. O persoană care beneficiază

¹⁵ J. Forget, *op. cit.*, col. 1687-1692; fr. Michel de la Sainte Trinité, *Toute la vérité sur Fatima*, Renaissance Catholique/C.R.C., 1983, vol. I, pag. 169.

de o apariție a Mariei are, deci, o viziune senzorială sau corporală, iar în acest sens putem folosi atât termenul viziune, cât și pe cel de apariție. Această viziune „este numită apariție când raportarea se face la obiectul care se prezintă simțurilor, și viziune dacă referirea se face la cei care percep obiectul manifestat” (J. Forget).

În primele două cazuri, viziunea „nu implică neapărat existența reală a obiectului perceput, în timp ce, în cazul apariției, îl implică”.¹⁶ Se pune, așadar, și o altă problemă: sub ce formă apare obiectul perceput ca existând cu adevărat?

Odată admisă posibilitatea aparițiilor, teologii continuă să discute, în prezent, despre modul în care apare Sfânta Fecioară. Dilema este următoarea: „dacă martorii sesizează o «formă» exterioară lor, «obiectivă» și sensibilă (dar în acest caz trebuie explicat motivul pentru care celelalte persoane prezente nu percep nimic...), sau dacă acțiunea supranaturală este exercitată direct asupra capacității lor de cunoaștere, mai precis cea obținută prin simțuri...”¹⁷

Există mai multe explicații posibile.¹⁸ Prima: Fecioara nu este prezentă în trupul ei glorificat, în locul propriu-zis al apariției, ci Dumnezeu, în mod miraculos, acționează direct asupra organelor de simț ale martorului (vedere, auz, uneori miros și atingere), ceea ce explică faptul că martorul are senzația unei prezențe obiective. În ceea ce privește simțul văzului, ar trebui să acceptăm faptul că imaginea este imprimată de Dumnezeu pe retina martorului, pe tot parcursul viziunii. Ochii percep o realitate care, în mod normal, ar fi insesizabilă prin recurs la vedere. A doua soluție: Fecioara este într-adevăr prezentă, la nivel exterior, în propriul său trup (care nu a cunoscut degradarea după moarte, deoarece, conform dogmei Adormirii Maicii Domnului, Maria s-a ridicat direct la ceruri). Dar „trupul, deși real, se poate să nu-și păstreze aparența naturală. Astfel, după ce a înviat, Domnul Iisus Hristos i s-a arătat Mariei Magdalena sub înfățișarea unui grădinar, iar discipolilor săi din Emaus sub aspectul unui călător. Și totuși trupul său real a fost cel văzut” (A. Poulain). O a treia rezolvare: în timpul aparițiilor ar exista o prezență exterioară Sfintei Fecioare, dar ea se manifestă sub forma unui „trup de împrumut”, adică nu trupul cel ridicat la ceruri este vizibil, ci o formă potrivită nivelului de inteligență al celor în fața cărora apare sau conform mesajului transmis. Această din urmă soluție ne permite să înțelegem motivul pentru care, în cazul diverselor apariții, descrierile

¹⁶ J. Forget, *op. cit.*, col. 1688.

¹⁷ Alphonse Bossard, „Les apparitions de Marie: des signes pour la foi”, *Mélanges René Laurentin*, Desclée, 1990, pag. 328, n.2.

¹⁸ Lucian Roure, „Visions”, *The Catholic Encyclopedia*, Robert Appleton Company, New York, 1912, vol. XV, pag. 477; Auguste Poulain s.j. *Des Grâces d'oraison. Traité de théologie mystique*, G. Beauchesne, 1922 (ediția a X-a), pag. 327-328, și G. Rotureau, „Apparitions et visions”, *Catholicisme*, Letouzey și Ané, 1948, vol. I, col. 737-738.

făcute Maicii Domnului diferă după criterii precum vârsta, înălțimea, veșmintele, atitudinea sau gesturile.

Cele trei explicații, în toate situațiile, duc la aceeași concluzie: apariția este manifestarea senzorială a unei realități ascunse. Putem spune că „este ca și cum am fi separați de Iisus Hristos și de Fecioara Maria printr-un geam cu oglindă. Ei ne văd foarte ușor, dar pentru noi rămân invizibili”.¹⁹ Nu se arată decât în fața câtorva suflete privilegiate, dar prezența lor, invizibilă, este permanentă. René Laurentin a observat, just, că „aparițiile lui Iisus Hristos și ale Fecioarei Maria elimină o distanță care ține mai degrabă de *spațiu* decât de *durată*. Niciun fel de instrument nu ne permite să îl mai vedem pe Iulius Cezar atunci când mergem la Roma, fiindcă *perioada* în care a trăit el a trecut, dar *locurile* respective au dăinuit. Iisus și Fecioara Maria aparțin unei alte *durate*: cea a lui Dumnezeu, care le cuprinde pe toate celelalte”.²⁰

Apariție și revelație

Catolicismul admite posibilitatea aparițiilor Sfintei Fecioare, considerate viziuni ale simțurilor. Odată cu recunoașterea autenticității unora dintre ele, a fost admis, totodată, și conținutul mesajelor transmise. În aceste cazuri, Maria a cerut credincioșilor să mediteze la respectivul mesaj și să îi îndeplinească eventualele solicitări (portul unor veșminte bisericești, o anumită rugăciune etc.). Așadar, problema care se ridică este cea a statutului acestor apariții în raport cu Revelația creștină în general. Sunt ele complementare Revelației, o evoluție a anumitor puncte ale sale ori, și mai mult, o actualizare a Revelației în ansamblul ei? Pe marginea acestei probleme mai există încă dispute, chiar dacă toți autorii împărtășesc o certitudine comună.

Certitudinea aceasta constă în faptul că Revelația propriu-zisă (denumită de obicei „Revelație publică” și, uneori, „Revelație universală”) a fost finalizată odată cu trecerea în neființă a ultimului apostol. Informațiile necesare „sunt conținute în Biblie sau în depozitul de tradiții apostolice, fiind transmise mai departe de Biserică” (A. Poulain), așa că speranțele întrui noi adevăruri legate de credință nu sunt rezonabile. Cu toate acestea, Biserica admite posibilitatea unor revelații „private”, termen destul de impropriu, fiindcă aceste revelații îl pot privi nu doar pe beneficiarul lor, ci și alte persoane sau întreaga Biserică. Consiliul de la Trento folosește expresia – mult mai satisfăcătoare – de „revelație specială” sau „revelație

¹⁹ A. Bossard, *op. cit.*, pag. 330.

²⁰ René Laurentin, *Pèlerinages, sanctuaires, apparitions*, O.E.I.L., 1983, pag. 109.

particulară”.²¹ Termenul „revelație” arată că este vorba despre cunoștințe dezvăluite într-o manieră supranaturală. Sfânta Scriptură menționează deja mai multe asemenea „revelații particulare” (în special pe acelea al căror beneficiar a fost Sfântul Pavel). Istoria Bisericii mai raportează și altele, nenumărate. Acestea sunt justificate „pozitiv prin obiectul, scopul și destinatarul lor” (P. Adnès). Aparițiile Maicii Domnului aparțin acestei categorii de revelații particulare.

Atunci când Biserica recunoaște autenticitatea revelațiilor, nu pronunță nicio hotărâre care să-i oblige pe credincioși la o conduită anume și nici nu impune o nouă definiție a credinței. Uneori se mulțumește să afirme că mesajul transmis cu prilejul apariției „nu conține niciun element care să contravină credinței și bunelor moravuri”. Alteori apelează de la bun început la propria autoritate, afirmând că, în acel caz anume, este prudentă o abordare potrivită cu credința. Declarațiile făcute de suveranii pontifi referitoare la acest subiect sunt clare, ba chiar restrictive. În secolul al XVIII-lea cardinalul Lambertini, ajuns ulterior papă sub numele de Benedict al XIV-lea, a stabilit, în celebrul său tratat referitor la condițiile beatificării și canonizării, o distincție devenită celebră între „asentimentul credinței umane”, pe care îl datorăm aparițiilor recunoscute de Biserică, și „asentimentul dogmei catolice” (sau al „credinței divine”), pe care îl datorăm adevărilor conținute în Revelație sau care sunt definite la nivel dogmatic de Biserică: „Ar trebui să știm”, scria viitorul papă, „că aprobarea dată de Biserică unei revelații private nu este altceva decât permisiunea, oferită după o cercetare atentă, de a face publică această revelație, pentru instruirea și binele credincioșilor. Unor asemenea revelații, chiar și când sunt aprobate de Biserică, nu trebuie să le acordăm asentimentul dogmei catolice: putem doar, cu necesară prudență, să le oferim asentimentul credinței umane, în măsura în care ele sunt probabile și credibile din punct de vedere al dogmei”.²² Benedict al XIV-lea arăta chiar că există și posibilitatea de a nu crede în aceste revelații și, astfel, nici în aparițiile recunoscute de Biserică, „dar să o facem cu modestia cuvenită, din motivele corecte și fără intenția de a le disprețui”.

Relativizarea revelațiilor private, chiar și a celor aprobate de Biserică, va deveni norma hotărârilor ecleziastice. Pe 6 februarie 1875, ca reacție la cererea arhiepiscopului de Santiago de Chile, care întreba dacă expunerea statuiilor sau a tablourilor reprezentând Notre-Dame de La Salette și Notre-Dame de Lourdes este autorizată în biserici (cele două apariții fiind deja aprobate solemn de către episcopul de Grenoble, respectiv cel de Tarbes), Congregația Riturilor a oferit un răspuns succint: „Aparițiile sau revelațiile nu sunt nici aprobate, nici condamnate de Sfântul

²¹ Pierre Adnès, „Révelations privées”, *Dictionnaire de spiritualité*, Beauchesne, 1988, vol. XIII, col. 482.

²² Benedict al XIV-lea, *De Servorum Dei beatificatione*, Bologna, 4 volume, 1734-1738, citat de Louis Lochet, *Apparitions D.D.B.*, 1968 (prima ediție, 1958), anexă.

Scaun; se permite credincioșilor să le facă subiecte al pietății lor, ținându-se seama de datele existente și de valoarea mărturiilor". Avem de-a face chiar cu refuzul de a implica autoritatea pontificală, într-un alt document al aceleiași Congregații (în mai 1877) sau în scrisoarea papală *Pascendi* (1907). În acest din urmă document, Sanctitatea Sa Papa Pius al X-lea, evocând „pioasele tradiții" în general (apariții, viziuni, miracole etc.), amintea că Biserica nu este „un garant... al veridicității faptelor; pur și simplu nu împiedică pe nimeni să creadă în lucruri care concordă cu motivele credinței umane".²³

„Tema revelațiilor private", s-a scris, „este una dintre cele mai dificile și mai puțin abordate din punct de vedere strict teologic".²⁴ Așa se face că anumiți teologi au emis opinii diferite (Sfântul Robert Bellarmin, Suarez, K. Rahner, M. Nicolau etc.). Conform acestora, „dacă originea divină a unei revelații este sigură, această revelație presupune atunci, în mod necesar, o adeziune a credinței divine, cel puțin din partea beneficiarului. Unicul motiv al credinței este, de fapt, autoritatea cuvântului lui Dumnezeu. Atunci când această autoritate este prezentă, indiferent care este materia prin care se manifestă, ea este suficientă pentru a atrage după sine asentimentul credinței divine".²⁵ În condițiile în care cauza activă este aceeași, și anume Dumnezeu, nu trebuie să subestimăm revelațiile private, recunoscute ca fiind autentice, în dauna Revelației „publice".

Dezbaterea teologică referitoare la tipul de adeziune ce trebuie acordat aparițiilor nu este încheiată. Până în prezent, Magisterul Bisericii Catolice s-a arătat prudent, ba chiar reținut. Cu toate acestea, au existat și cazuri în care s-a pronunțat în mod solemn asupra caracterului supranatural al faptelor. Este vorba în special despre instrucțiunile scrise date în 1862 de episcopul de Lourdes, în care era recunoscută autenticitatea aparițiilor pe care le trăise Bernadette: „Considerăm neîndoielnic faptul că Sfânta Fecioară, Maica Domnului, i-a apărut realmente Bernadettei Soubirous, pe data de 11 februarie și în zilele următoare, de optsprezece ori în total,... susținem că această apariție întrunește toate caracteristicile realității, iar cucernicii sunt îndreptățiți să o considere adevărată."²⁶ Instrucțiunile scrise nu se limitau doar la aprecierea că aparițiile din 1858 erau în concordanță cu credința și morala, ci afirmau și caracterul supranatural al acestora.

²³ *Documente pontificale ale Sanctității sale Papa Pius al X-lea*, Publications du Courier de Rome, 1993, vol. I, pag. 467.

²⁴ Eugenio Valentini, „Rivelazione Private e fatti dommatici", *Maria et Ecclesia*, vol. XII, pag. 1.

²⁵ P. Adnès, *op. cit.*, col. 487, și numeroase referințe în lucrarea lui Agostinho Moreira Ferrz, „A teologia das revelações privadas em Francisco Suarez a sua possível incidência sobre Fatima", *De Primordiis cultus mariani*, vol. VI, 1970, pag. 208-222.

²⁶ Citat de François Roy O., s.b. „Le fait de Lourdes devant le Magistère", *Maria et Ecclesia*, vol. XII, pag. 11-56.